

Allt är inte Gud som Glimmar - Kapitel 15

[Spara som PDF](#)

Lyssna till bokens Kapitel 15 via spelaren nedan (talsyntes):

[←- Tillbaka Innehållsförteckning](#)

(Klicka på [denna länk](#) för att lyssna om du inte ser en spelare ovan eller högerklicka för att ladda hem mp3-filen till din dator)

Saliga de fattiga

Evangeliet är glädjens budskap för de fattiga. Och överallt på jorden där det förkunnas för folk som är fattiga både i anden och i plånboken, har det också sin fulla kraft. Människor blir helade och förvandlade. Andarna far ut med höga rop.

Men i det rika Västerlandet får vi snarast vända på Petrus ord till den lame och säga: "Guld och prestige har vi gott om, så det blir inga mirakler i dag." Åtminstone blir det inte många.

När evangeliet inte går till andligt och materiellt fattiga utan till rika, mister det inte bara mycket av sin helande kraft. Även smittsamheten sjunker och då blir det svårt att evangelisera. Då grips vi av många slags frestelser, vilka alla kan ses som en önskan att göra om glädjens budskap för de fattiga till glädjens budskap för de rika.

Vi kan urskilja två stora vägar till det nya målet – att anpassa evangeliet till olika slags rika människor. Den första består i att man stryker eller förtiger de delar av budskapet som kan upplevas som utmanande för andra – och för en själv. Den andra vägen består i att man omtolkar och gör tillägg. I praktiken arbetar man oftast med båda metoderna men kanske på olika sätt och med olika tyngdpunkt. Det man suddar bort eller förvanskar blir naturligtvis nådens dimension ur nådens budskap, ty om kärleken skall råda kommer all slags rikedom i fara.

Saltet blir socker

När man mest går in för att stryka texter ur Bibeln får man till sist bara ett allmänt budskap om tolerans och engagemang. Saltet har förvandlats till socker.

Då står församlingen vidöppen för humanismen som är en ateistisk filosofi med just detta budskap.

Bespottaren *Voltaire* räknas som humanismens fader, och på det sociala området fördes verket vidare av bespottaren *Marx*. Den som förde in humanismens idéer på den själsliga människovårdens område var bespottaren *Freud*. Genom dessa fick humanismen ett sken av vetenskap som gjort att man känt sig tvingad eller lockad till att blanda in den i den kristna förkunnelsen. Många märkte inte att man fick bespottelsen på köpet in i församlingen som en trojansk häst. Många skäms för evangeliet.

"Kristen humanism"

Utbildning i själavård för pastorer utgår i dag ofta från psykoterapins principer, fastän Freud och många ledare efter honom använt sin egen åskådning till att rasera tron på Gud. Kyrkan fick ett respektabelt yttre, men hon förlorade sin förstfödslorett för en grynvälling och därtill en ganska dålig sådan.

Fastän ingen menade det, fick de blivande pastorerna därmed lära sig att evangeliet bara duger söndag klockan elva. I vardagens problem duger det inte – annat än om Jesus skulle råka ha sagt något som Freud och de andra kunde skriva under på. Man möter ibland uttrycken "kristen humanism" eller "kristen marxism". Jag känner allvarligt menande människor som anslutit sig till dessa synsätt. Men själva begreppen är en kombination av ord som saknar innehåll på samma sätt som "kristen buddhism" eller "kristna bankrån".

Du kanske tycker att detta var hårt sagt. Men vänd på problemet så får du se. Tänk dig, att blivande pastorer fick lära sig att ingen utgångspunkt för människovård kunde jämföras med det evangelium som de var satta att predika. Tänk dig sedan att de fick en utbildning som visade att det var sant i praktiken. Vilken predikan det skulle bli söndag klockan elva!

Men så är det inte kanske du säger. Det är vackert tänkt men evangeliet är tyvärr inte så bra. Tänk då på LP-stiftelsen som med evangeliets kraft hjälper människor som av de flesta instanser förklarats som hopplösa fall. Och vården av missbrukare skulle inte behöva vara det enda exemplet, det är min bestämda erfarenhet.

För hur vi än vänder på saken, så är det humanismen som orsakat hela avkristningen av Västerlandet. Att då försöka blanda in den ideologin i sin själavård och förkunnelse måste leda till ett ideologiskt självmord. Så när nu pastorn mellan raderna fått lära sig att hans visdom inte går att använda på

vardagarna, så börjar han lätt att tvivla på om den är så mycket att komma med på söndagarna heller.

Då kan det hända att han slutar förkunna omvändelse till Kristus och övergår till att predika socialt engagemang i stället. Och sådant engagemang är bra. Det hör till vår kallelse. Men när det får ersätta omvändelsen så dyker humanismen upp på nytt. För då duger inte evangeliets budskap om sanning och nåd som ideologisk grund för samhällsarbete. I regel anses det i stället att man skall gå in i politiska partier eller kampgrupper för att hitta formerna för det sociala engagemanget. Ibland bildar vi kristna föreningar som nästan skall tävla med världens grupperingar i konsten att vara solidariska under humanismens förtecken.

Om man däremot lever ut sitt sociala engagemang genom att till exempel börja tala mot fria aborter, så bör man snarast vänta sig att bli motsagd eller nedtystad – ibland även i kyrkan.

Toleransens frukt

Humanismen har ett sanningsbegrepp som bygger på filosofi och inte på gudsuppenbarelse. I princip kan vi säga att det enda som erkänns som verklig sanning är det som kunnat styrkas med naturvetenskaplig metodik. Eftersom tron bygger på uppenbarelse så får vi en frontalkrock mellan två olika sanningsbegrepp när vi blandar kristendom och humanism. Det är denna konflikt som gett upphov till Kenyons förakt för sinneskunskap. Men sinnena är det inget fel på. Vi får bara bestämma oss för hur sanningen ser ut, så går det nog att använda både ögon och öron.

Man behöver inte bli fiende till vetenskapen bara för att man tror. Men många som inte vet hur subjektiv även den bästa naturvetenskap är, frestas lätt att dagtinga med trons sanningsbegrepp när de möter humanismens. Ty en hörnsten i humanismen är att allt som inte kan studeras vetenskapligt – moral, samlevnad – skall omfattas med tolerans eftersom det inte finns någon fast sanning inom dessa områden. Det kan finnas en viss nyttomoral, och det brukar heta att kärleken och jämställdheten skall råda. Men när man kommer till frågan vad som verkligen är kärlek så kör man i regel fast.

Sanningen skall göra oss fria, men humanismen förnekar att den kan uttryckas i klara termer inom de områden som berör oss djupast. När humanismen vinner insteg i kristna församlingar skall vi därför vänta oss att möta människor som inte fått smaka den frigörande effekten av evangeliet utan som i stället hamnat i en

ny sorts prestationsjakt.

Detta ger oss en förklaring till ett fenomen som annars kan förbrylla. När vi går in i en församling som blivit påverkad av humanismen, så talas det i toleransens namn föga om synden. Vi kunde tänka att där skulle alla vara väl till mods. I stället upptäcker man snart att nästan alla dignar under självfördömelse.

Så konstigt kanske du tycker. Nej inte alls. Inte slutar människor att upptäcka sin synd bara för att vi inte längre predikar om den. Enda skillnaden blir, att de upphör att se nåden som är det enda som kan hjälpa dem. För vi talar ju inte om synden för att trycka ner människor utan för att de skall kunna identifiera den och hitta vägen ut i frihet.

Om vi i toleransens namn bara talar om snällhet och engagemang som om människan vore snäll och engagerad, så minskar vi inte upplevelsen av skuld utan vi ökar den. Den skuld vi hade med oss till kyrkan blev aldrig identifierad och bortlyft. Vi fick bara höra att lidandet i världen var vår sak att bära. Det skulle dessutom ske med så hopplöst otillräckliga medel som vårt engagemang.

Låt oss nu minnas att nådegåvorna uppstår när tacksamheten flödar ur en frigjord människas inre. Då kan vi börja förstå varför det är så glest med nådegåvor i många församlingar, fastän Skriften talar om att gåvorna är till för alla. Om någon kommer med lysande ögon till en sådan församling och börjar tala om nådegåvor så kan människor bli förvånansvärt aggressiva. De upplever talet om nådegåvor som ännu ett krav på engagemang och det blir lätt det halmstrå som knäcker åsnans rygg.

"Gud unnar"

När en pendel dragits ut till ett extremläge kommer det förr eller senare något som får den att svänga till ett annat lika extremt läge. Då humanistiska kristna länge varit rika med dåligt samvete och förvirrade begrepp, så uppstår en marknad för trosförkunnelsen som med fasta och klara besked säger att Gud vill att människan skall vara rik.

När man predikar materiellt välstånd så är tanken att Gud vill ge människan medel för evangeliets spridande. Men det sägs också att om de kristna vore fattigare än folk i allmänhet så skulle ingen vilja bli kristen. Så summan av det hela blir till sist att kamelen ändå förefaller att komma ganska bra igenom sitt nålsöga.

De fattigas problem skall i grunden inte lösas genom att de rika delar med sig även om det också är bra. De fattigas situation skall främst lösas genom att dessa får lära sig att utnyttja de "andliga naturlagar" för välstånd som anses råda i det osynliga.

När vi ger pengar för att hjälpa de fattiga så heter det att vi "sår ut" våra pengar. I vems åker hamnar utsädet? Svaret måste bli att det är i vår egen åker vi sår, för av vår "givmildhet" väntar vi oss att få hundrafalt igen. Ty så säger man att de andliga naturlagarna för välstånd fungerar. Alltså ger vi inte bara för de fattigas skull utan hundra gånger mer för vår egen skull.

I praktiken vädjar man alltså till vinstbegäret för att göra människor generösa. Detta är inte omvändelse från girigheten – fast det leder till kollekt i rekordklass. I stället är det något som ser ut som kristendom medan det göder girigheten – åtminstone till en tid. Ty förr eller senare märker man att det inte fungerar som en naturlag av den enkla anledningen att det inte är någon naturlag.

De stora förkunnarna brukar kunna stå på plattformen och tala om hur de tror in pengar till Guds verk – inbegripet sig själva. Men för dem fungerar det delvis därför att de många som sitter och lyssnar är villiga att betala kalaset utan att få ersättning.

Det andra alternativet

Vi kan säga, att detta är den andra kungsvägen när det gäller att göra om glädjens budskap för de fattiga till ett evangelium för de rika. Ty här hävdar man energiskt att man inte har strukit något av Bibelns budskap. Men den som söker han finner många bibelord som inte stämmer med teologin och som man har gått förbi med tystnad. Dessutom har man vinklat desto fler texter och förändrat betydelsen i en rad ord. Man har därför i praktiken lagt till nya läropunkter som saknar stöd i Bibeln.

Liberalteologerna har i alla fall den förtjänsten att de inte smyger med sina strykningar och censurförsök. Man sätter en ära i dem och det kan ju tyckas vara en ganska tvivelaktig ära. Men varje läskunnig människa kan se direkt att deras budskap inte stämmer med Bibelns. Detta är de själva också de första att hålla med om.

I alla händelser har trosrörelsen kommit förbi det dåliga samvetet som förut satt som en propp i det andliga flödet. Priset för förändringen är dock fruktansvärt högt, ty nu blir också andligheten något att leva upp till. Och eftersom man åter

igen har tummat på sanningen fast med annan teknik, så fungerar inte heller detta evangelium så bra i praktiken som det sägs att det borde. Många hamnar då i en ny sorts förvirring och depression. På köpet får man dessutom en onödig konflikt mellan de två riktningarna.

Samma andas barn

Låt oss då tänka så här: vi har att räkna med två kristendomstyper vilkas företrädare i dag hett bekämpar varandras läror. Men båda dessa är egentligen bara olika anpassningar av evangeliet till samma rikedomsmiljö och borde därför uppvisa långt fler likheter än skillnader. Låt oss se om det är sant!

Positiv människosyn

Det första vi då kanske kommer att tänka på är den positiva synen på människan som man möter både i humanismen och i trosförkunnelsen. Det talas mycket om engagemang inom humanistisk kristendom men man talar föga om omvändelse. Det handlar mest om att sätta människor i rörelse, inte så mycket om att ge denna rörelse en ny riktning. När man kommit i rörelse, är det naturligt att man går parallellt med människor som inte är kristna och lär av deras tekniker inom människovård, fredsarbete etc.

Precis det samma gäller för trosförkunnelsen fast på ett lite annat sätt. Här går man inte i ok med ofrälsta det är sant, men man har samma typ av positiva människosyn ändå. Människan behöver bara få tillbaka sin jämlikhet med Gud så kommer hon att leva rätt, sägs det. Synden blir då egentligen mera ett bristsymptom än en fråga om att man är så fördärvad att man faktiskt vill älska mammon mer än Gud.

Materialismen överlever

Båda lägren liknar därför varandra däri att inget av dem löser människor från materialism. Korset skulle befria oss från mammonsdyrkan, men så sker inte i någon av rörelserna. Syndaånger och förkrosselse är lika ovanliga i dem båda.

Lustigt nog anklagas ofta trosrörelsen för att vara främmande för korsets verk. Man tänker då mest på att undervisningen syftar till frihet från sjukdom och lidande. Men korsets verk är främst en fråga om omvändelse från avgudarna – mammon – till Gud. Den delen av korsets verk fattas i stort sett överallt.

När man säger att trosrörelsen är främmande för korset, så tycks man syfta på att trosrörelsen odlar rikedom med gott samvete där alla andra gör det med

dåligt. Men det räcker inte som skillnad. Likheterna är större än olikheterna.

Självförtroende

Det andra som lätt faller en i ögonen är att båda systemen bygger på människans prestationer. Vare sig det handlar om sociala prestationer eller andliga blir resultatet att Gud förefaller vara i behov av vår hjälp för att klara sin situation. Människan blir stor och betydelsefull och Herren blir liten och svag. Prestationsångesten får vi i båda fallen på köpet.

Därför handlar också båda budskapen om människans självförtroende. Inom trosrörelsen talar man mycket om det andliga självförtroende som skall uppstå när man inser "vem man är i Kristus" och bekänner det. I humanistisk kristendom talar man mycket om människovärde och lånar många tankar från psykoterapin. Den lagiska självfördömelsen skall lindras genom en "älska-dig-själv-rörelse". Hur nu det skall gå till om man inte hittar något hos sig själv som man kan älska?

Verklig kristendom talar om att "jag är död men Kristus lever i mig". Man varken kan eller behöver ha något förtroende för en som är död. Man kan däremot ha förtroende för den som tagit över. Hos honom kan man alltid hitta något som är värt att älska. Då blir det en "älska-Jesus-rörelse". Kärleken till honom löser oss från självupptagenheten på ett mycket djupare sätt.

Kristendom handlar om att Herren är min starkhet, vishet, rättfärdighet och helighet. När han är det på rätt sätt så kan jag kännas vid min orättfärdighet och oförmåga utan att bryta samman eller resignera. Jag behöver inte se på mig själv längre utan jag kan se på Jesus och glömma mig själv. Detta är inte självförtroende utan gudsförtroende. Det är honom jag litar på – inte mig själv.

Lagiskhet

Så fort vi börjar bygga något på människans gärningar i stället för att bara lita till Guds nåd så blir vi lagiska. Självfördömelsen är det naturliga tecknet på att det råder lag snarare än nåd. När man med smärta känner sin otillräcklighet och kanske till och med sin ovilja, så griper man desperat efter varje teknik som skall ge det självförtroende och den förmåga som behövs. Av detta ser man mycket i trosrörelsen men lika mycket i många andra sammanhang.

Tron är prestationens motsats. När man gör om den till den prestation som människan skall utföra för att mirakler skall ske, så har tron blivit gärning och därmed lag. Jag har faktiskt hört en trosförkunnare säga rent ut: "*Faith is the price for healing*", vilket betyder: "Tron är priset för helande." Riktigt så raka

besked får man inte alltid, men uttrycket "du skall bara tro" betyder ju också, att man säger vad en människa skall göra för att bli frisk.

Att detta är lagiskhet har humanistiska kristna lätt för att se. De brukar däremot ha svårare för att upptäcka att humanismen är precis lika lagisk. Ty de sätter gärna likhetstecken mellan lagiskhet och intolerans, medan humanismen sätter en ära i att åtminstone verka stå för tolerans.

Men humanismens första och heligaste bud är detta: du skall vara tolerant. Lägg nu märke till ordet "skall"! En svensk biskop lär för några år sedan ha kritiserat Paulus för att denne var så intolerant. Att biskopen själv var lika intolerant – mot Paulus – föll honom tydligen inte in.

Ett annat ämne som ofta får toleransen att flagna är frågorna kring skapelse eller utveckling. Om du lugnt konstaterar att utvecklingsläran lider av så svåra vetenskapliga brister, att du föredrar att tro att Bibelns skapelseberättelse är sann, så gör du klokt i att räkna med bråk – också i många kyrkor.

Detta gör att humanismen är en lagiskhet, som vid första påseendet ser ut att vara lagiskhetens motsats. Men den har bara klätt ut sig. Liksom all annan lag säger humanismen vad människan skall göra, medan nåden säger vad Gud har gjort och skall komma att göra.

Rättigheter

Den som får nåd får uppleva en godhet som han inte har rätt till och som heller aldrig blir en rättighet. Han får en oförtjänt godhet för att givaren är god. Så länge vi ser att nåden är oförtjänt kan den göra oss tacksamma och då flödar nåden vidare. Då befruktas våra liv till att bli nådegåvor och tjänster i vår ringhet och hans kraft.

Men köttet vill inte ha nåd. Det vill ha godheten som en rättighet och en egendom. Därför talar trosrörelsen om "våra rättigheter i Kristus", medan humanismen och kristna som står under dess påverkan hellre talar om "mänskliga rättigheter". Också dessa är samma andas barn ty båda gör det svårt att se nåden och båda utsläcker så lätt tacksamheten och gör människan krävande på nytt.

Guds rike

När humanismen fick grepp om teologin började man allt mer dyrka "det goda" i stället för Gud. Då slutade man gradvis att tala om Jesu återkomst. I stället blev

Guds rike något som man egentligen förlorat tron på. Slutet blev att vi själva skulle upprätta riket med politiska och sociala medel i denna tid. Hjälparbete är bra men Guds rike är något annat.

I en del grupper som står trosrörelsen nära – än så länge mest i USA – möter vi tanken att vi skall upprätta ett andligt gudsrike redan innan Jesus kommer tillbaka. "*Manifested Sons of God*" har gått längst och säger att eftersom vi redan har Guds kapacitet så kan vi själva upprätta Guds rike. Givetvis skall det ske på ett övernaturligt sätt genom att man utövar dominion (= herravälde) i andevärlden för att sedan ta över.

Då skall Guds folk "bereda väg" för Kristi återkomst. Han väntas då inte komma för att upprätta sitt rike och torka våra tårar. Han kommer för att vi tagit över och redan skapat det rike som Bibeln säger att han själv skall skapa, sedan vi ryckts upp på skyar till honom.

Här finns en obiblisk utvecklingsoptimism i båda fallen. Kyrkan skall växa i omfattning och inflytande tills den till sist omfattar allt. Bibeln talar däremot om avfall och trångmål i tidens slut. En växande ondska skall bana väg för Antikrist.

Väckelse eller reformation?

Luthers reformation sprang fram ur hans oerhörda känsla av självfördömelse. Säkert var han inte ensam om att känna så, eftersom hans upptäckt fick så snabb spridning. Vad var det han upptäckte? Han hittade inte konsten att älska sig själv eller att bekänna någon ny kristen identitet. Han upptäckte Guds nåd.

Vart hade den tagit vägen? Kyrkan hade alltmer börjat förkunna vad människan skulle göra i stället för att låta allt hänga på Gud och bara på honom. Till sist hamnade man i avlatsbrev för kyrkan behövde pengar (mammon!). Hur kom då detta sig? I sin iver att bli allomfattande och respektabel hade kyrkan försökt blanda ihop sitt eget budskap med den antika grekiska filosofin. Denna i sin tur står som förelöpare till humanismen, så på många vis ser vi att vi nu hamnat i samma situation som Luther.

Det vi behöver är inte bara en väckelse utan en reformation vilket är något mycket djupare.

En tid föreföll det mig som om trosrörelsens budskap skulle vara den reformation vi så desperat längtar efter. Nu inser jag att så kan det inte vara, tyvärr. Problemet är inte att olikheterna är så stora mellan de två läger som för nuvarande kämpar med varandra. Tvärtom, de båda rörelserna har i långa

stycken samma mål fastän metoderna är olika. Det är likheterna som är den stora tragedin. Därför går det inte att hitta någon "tredje väg" genom att lägga sig mittemellan, ty de två ligger inte i olika diken utan de kämpar om utrymmet i samma dike.

Reformation handlar om att tomhänt börja om från första början. Det är varken en trosrörelse eller en verksamhetsrörelse som behövs. Må Gud ge oss en nåderörelse, så att vi på nytt ser på honom och inte på oss själva! Antagligen kan en sådan rörelse inte komma förrän vi slitit ut oss och verkligen erkänner hur tomhänta vi är.

[←- Till Kapitel 14](#)

[←- Tillbaka Innehållsförteckning](#)